

Návrh nové koncepce Managementu invazivních druhů (ISM)

Šíření nepůvodních druhů rostlin a živočichů významnou měrou přispívá k neustálému snižování biodiverzity. Současná koncepce Managementu invazivních druhů (ISM, Invasive Species Management) je v lokálním měřítku velmi účinná, nicméně její aplikace na rozsáhlejší krajinné oblasti je velmi často problematická či dokonce finančně a logisticky nerealizovatelná. Vytváření lokálních rezervací a jejich udržování rozhodně není dostačujícím krokem k zachování co nejvyšší možné globální biodiverzity.

Předmětem ISM je povětšinou síť oddělených území s nízkým nebo žádným stupněm hospodaření. Pokud by původní druhy přežívaly pouze na lokalitách ISM, výsledkem by byly roztříštěné skupiny více či méně izolovaných populací s občasnou vzájemnou disperzí. Autoři představované studie jako možné řešení navrhují strukturální a funkční propojení jednotlivých chráněných lokalit, které by vedlo ke zvýšení jejich efektivity.

Na obr. 1 v přílohách jsou znázorněny čtyři možnosti, na nichž je vidět, že výhody plynoucí z Managementu invazivních druhů nemusejí odpovídat ploše, na níž byl management aplikován: 1a) Může dojít k reinvazi - areál efektivně chráněný proti invazivním druhům je mnohokrát menší, než na který jsou aplikována opatření. Tento jev je označován jako „core effect“.

1b) Nebo - kontrolní opatření mohou redukovat dopad invazivních druhů i na území větším než pouze cílovém. Tomu to jevu se říká „halo effect“.

Pokud „halo effect“ přesáhne přes nechráněné území např. k sousednímu chráněnému území, území budou efektivně propojena i bez cílených ISM (1c).

Naopak silný „core effect“ může být důsledkem pro rozdělení a izolaci území (1d).

„Core effect“ a „halo effect“ jsou ovlivněny také povahou a rozložením krajinného rázu a to přímo nebo nepřímo kvůli změnám prostředí.

Využitelné výstupy:

Pro fungování je důležité vzájemné propojení chráněných území, nicméně ne všechna území musí být komplexně a striktně chráněná, tudíž je možné začlenit i území, kde jsou aplikována jistá opatření, ale i přesto mohou být využívána. Faktory jako kvalita a blízkost sousedního území a prostupnost oblasti mezi nimi zvyšují pravděpodobnost, že izolované okrsky budou buď obsazeny invazivním druhem, nebo naopak budou dostupnější pro vhodné druhy a ekologické procesy. Správné nastavení ISM je důležité pro úspěch ve větším krajinném měřítku.

Navzdory důležitosti pro biodiverzitu a funkci ekosystému může mít vzájemné propojení lokalit i nevýhody v podobě snadnějšího šíření nemocí, požárů nebo invazivních druhů. Na rozdíl od strukturálních propojení může mít ale využití ISM vliv spíše na redukcii než na šíření invazivních druhů.

I když se představovaná studie zaměřuje na ISM, mělo by být systematické plánování ochrany součástí všech typů ochranné praxe.

Grafické přílohy: [core.jpg](#) [1]

Zdroj: Glen A.S., Pech R.P., Byrom A.E. 2013: Connectivity and invasive species management: towards an integrated landscape approach. *Biological Invasions* 15: 2127-2138.

Zadal: Klára Šíchová

URL zdroje: <http://forumochranyprirody.cz/navrh-nove-koncepce-managementu-invazivnich-druhu-ism>

Odkazy:

[1] <http://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/core.jpg>